

KÖNYVISMERTETÉS

The Chest X-ray – Differential Diagnosis in Conventional Radiology

Francis A. Burgener, Martti Kormanó, Tomi Pudas

2nd revised edition. Georg Thieme, Stuttgart, New York 2006. ISBN 3-13-107612-7

Nagy örömmel vehetjük kezünkbe a hagyományos radiológiai differenciáldiagnosztikában nagy segítséget jelentő sorozat újabb, remek kiállítású könyvét, mely a mellkasi betegségekkel foglalkozik. A korábbi könyvük „Differential Diagnosis in Conventional Gastrointestinal Radiology” szerzője is Francis Burgener volt.

A hagyományos mellkasi diagnosztikára épülő 207 oldal terjedelmű könyvben több mint 400 kép található, és néhány rajz, valamint számos didaktikus táblázat segíti a megértést.

A három szerző közül egy amerikai (Burgener, New York), a két másik szerző Finnországban, Turku-ban dolgozik.

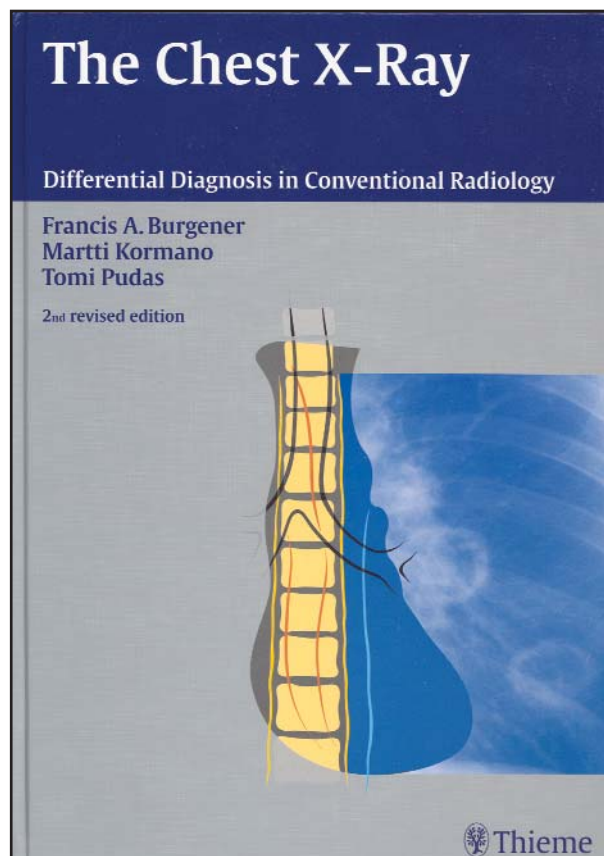
A tüdő mellett a pleura eltérései és a mediastinális és kardio-vascularis megbetegedések is természetesen részletes bemutatásra kerülnek.

A szerzők nem betegségek alapján, hanem a radiológiai eltérések szerint tárgyalják a morfológiai képet. Az anamnesztikus és klinikai adatok ismertetése rövid és lényegre törő. Nagy értéke a könyvnek, hogy a demonstratív képanyag mellett igen jól szerkesztett táblázatok teszik áttekinthetővé a differenciáldiagnosztikai megfontolásokat.

A mozgásszervi diagnosztikában megszokott funkcionális szemlélet ebben a könyvben is nagyon fontos szerepet kapott. A tüdő és a keringési viszonyok egymásmellettsége helyett ezek logikai összefüggéseinek megvilágítása igen nagy értéke a munkának. A szív-mellhártya betegségek összefüggései és az intrapulmonális meszesedések külön értéket képviselnek. Az alveoláris infiltratív árnyékok, szimmetrikus és aszimmetrikus megjelenésükkel, az atelektáziák és a tüdő-ödéma mellett a kerek árnyékok, térfoglaló folyamatok kerülnek bemutatásra. A cisztikus léziók és a cavtációval járó kórképek, a körülírt világos tüdő számos érdekességet rejt magában.

A könyv tíz fejezetre oszlik. A szív-megnagyobbodások képanyaga igen gondosan válogatott, és a tüdő vaszkularizáció változásaival összefüggésben szívüregenként kerül tárgyalásra. Olyan finom eltérések kerülnek bemutatásra, mint a vena asygos pangásos tágulata akut myokardiális infarktus esetében. A nagyerek deformitásai, tágulatai és ezek nyomásviszonyokkal való összefüggései számos érdekességet nyújtanak.

A mediastinális és hiláris kiszélesedések és megnagyobbodások igen didaktikus és sokoldalú megközelítése

túlmutat a szokványos elemzésekben megszokott rendszereken. A gyakori eltérések mellett a ritkábban megjelenő elváltozások is, mint gombás és parazitás betegségek szerepelnek. A rekeszsérvek és hiatus herniák differenciáldiagnosztikája sem marad ki ebből a fejezetből.

A mellhártya és rekesz fejezete is igen gazdag. Gyuladások és daganatok, illetve ezek differenciáldiagnosztikai megközelítései, valamint a hasi kórképekkel való összefüggések mellett olyan speciális kérdések is szerepelnek, mint a traumás szövődmények vagy a gyógyszer mellékhatások okozta mellüregi folyadékgyülemek, vagy a chylothorax.

Csontok és ízületek, meszesedések elemzéséhez sokat szerez számára különösen érdekes fejezet foglalkozik a pulmonális meszesedésekkel. A centrális és excentrikus, a céltáblaszerű, a lemezes és a conglomeratum jel-

legű, a pontszerű és a pattogatott kukoricaszerűen szemcsés, a kiterjedtebb kagylóhéjszerű meszesedések, solitaer és multiplex megjelenéssel igen változatos képet mutatnak és változatos klinikai folyamatokat kísérnek. A trachea és bronchusok extenzív meszesedései sem maradnak ki a fejezetből.

Osteophytákkal és pectus excavatussal és borda eltérésekkel kezdődik a bőséges és látványos fejezet, mely az alveoláris infiltrátumokat és atelektáziákat mutatja be. Infekt alveoláris folyamatok igen széles spektruma, tumoros eltérések, amyloidosis és lipoid pneumóniák, granulomatózisok, porbelégzési ártalmak egyes formái, szisztémás kórképek, tüdőembólia, mucus impaktáció és BOOP, vérzéses kórképek mellett olyan ritka esetek, mint bronchus fraktura vagy parazitás betegségek kerültek egymás mellé.

Nagyon izgalmas fejezet az intersticiális betegségeké. Ezek diagnosztikájában ma már a HRCT módszeré a vezető szerep. Mindazonáltal látványos képanyaggal és kategorikus megközelítéssel impresszionálón szerteágazó anyag gyűlt össze. Az kokain abusus, a bronchioloalveoláris carcinoma vagy a lymphangiózis carcinomatóza és a gyógyszerártalmakkal összefüggésben kialakult pneumonitis is belefért ebbe a fejezetbe.

A tüdő ödéma és bilaterális infiltrátumok a capilláris hydrostatikus nyomás emelkedésének és a capilláris permeabilitás zavarainak tükrében ARDS, uraemia, DIC, lymphangiosis carcinomatosa mellett alveoláris proteinózis, toxikus és inhalációs ártalmak, valamint traumás contusio és dekompresziós (barotrauma) is szerepelnek a ritkább eltérések közül.

A kerekárnyékok témaköre természetesen igen részletes. A megtévesztő rávetülő képletek, a pleurához, középárnyékhoz és rekeszhez való viszony elemzésének szá-

mos fontos eleme után a bronchus-rendszerrel való összefüggés, az erekkel kapcsolatos eltérések (aneurisma, AVM, sequestratio) érdekes eseteit lehet tanulmányozni. A jóindulatú és rosszindulatú eltérések típusai szerint a kontúrok, homogenitás és inhomogenitás (niveau, cavitációk) jellegzetességei kerülnek bemutatásra, primer és szekunder léziók szerint. Granulomatózisok, szisztémás gyulladásos betegségek, gyakori és ritka fertőzések változatos képei sorakoznak még ebben a fejezetben.

Külön fejezet szól az üreges és cystikus eltérésekről. A témákat illetően átfedésekre lehet gondolni az előző fejezettel, de a képanyag más csoportosításban szerepel. Ezen eltérések nem kerek árnyékokkal kapcsolatos differenciáldiagnosztikai problémákkal foglalkoznak ugyanis. Itt is ciszták, cavitációk, gombás, bullózus, bakteriális és tuberkulotikus esetek kerülnek bemutatásra, de ezek morfológiai képei egészen más különbségeket és hasonlóságokat mutatnak be, mint az előző fejezet.

Különleges csemege a körülírt világos tüdő képnek sokféleségéről szóló rész. Itt vasculáris, thromboemboliás eltérések, aspirációs, obstruktív, bullózus betegségek mellett a fejlődési rendellenességek, éranomáliák, cisztikus fibrózis (mucoviscidózis) képei láthatók. Olyan ritka és komplex betegségek, mint a Macleod/Swyer-James szindróma is szerepelnek.

Részletes tárgymutató egészíti ki a könyvet és segíti a gyors tájékozódást.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a csak hagyományos röntgendiagnosztikával foglalkozó könyv elsősorban általános radiológusok számára készült, és így lapunk olvasóinak érdeklődésére is számot tarthat. Igen fontos lehet továbbá a szakvizsga előtt álló fiatal radiológus jelölt kollégák számára is.

Sajtó alá rendezte: Mark Hasler (PANACOM)